

З ПЕРШОТРАВНЕМ, ВЕСНОЮ, ЩАСТЯМ ВАС, ДРУЗІ!

Шановні товариші, друзі! Трудящі всього світу відзначають 1 Травня—свято міжнародного єднання, свято торжества найвеличніших прагнень людства—миру, прогресу, демократії, соціалізму, свято весни. Вони продемонструють у цей день своє неухильне прагнення боротися за світле майбутнє, непорушну монолітність людей праці, відданість найсвітлішим ідеалам людства.

Народи Радянського Союзу звітуватимуть у це свято своїми переможними здобутками на шляху будівництва комуністичного суспільства, заповітної мрії всіх трудящих світу. Натхненні величними накресленнями ХІІ з'їзду, Програмою КПРС, рішеннями грудневого та лютневого Пленумів ЦК КПРС, радянські люди впевнено дивляться вперед, втілюючи в життя безсмертне ленінське вчення.

Студенти, професорсько-викладавський та адміністративно-технічний склад нашого інституту, включившись у змагання за звання груп, курсів, факультетів, кафедр комуністичної праці, докладають всіх зусиль, щоб наша Батьківщина одержувала висококваліфікованих спеціалістів—вчителів радянської школи. Наполеглива праця, відмінне навчання, активна громадська робота—ці прагнення нашого колективу підкріплюються конкретними ділами. Жити і працювати так, як вчив великий Ленін, виховувати в собі риси людини комуністичного завтра—ось наше першочергове завдання.

З святом вас, бадьорим, радісним, щасливим Першотравнем!

РЕКТОРАТ, ПАРТБЮРО,
КОМІТЕТ КОМСОМОЛУ,
ПРОФКОМ, МІСЦЕВКОМ.

ПЕДАГОГІЧНІ КАДРИ

ОРГАН ПАРТБЮРО, КОМІТЕТУ ЛКСМУ, ПРОФКОМУ,
МІСЦЕВКОМУ ТА РЕКТОРАТУ КИЇВСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО
ПЕДАГОГІЧНОГО ІНСТИТУТУ імені О. М. ГОРЬКОГО

Пролетарі всіх країн, єднайтеся!

Рік видання 8-й

№ 13—14
(256—257)

ЧЕТВЕР

30

КВІТНЯ
1964 року

Ціна 2 коп.

ХАЙ ЖИВЕ МИР І ДРУЖБА
МІЖ НАРОДАМИ!

ХАЙ ЖИВЕ МАРКСИЗМ-
ЛЕНІНІЗМ—ВЕЛИКЕ ВІЧНО
ЖИВЕ РЕВОЛЮЦІЙНЕ ВЧЕН-
НЯ!

ПРАЦІВНИКИ НАУКИ І ВИ-
ЩИХ УЧБОВИХ ЗАКЛАДІВ!
БОРІТЬСЯ ЗА ДАЛЬШИЙ РОЗ-
КВІТ НАУКИ, ЗА ТЕХНІЧНИЙ
ПРОГРЕС! ГОТУЙТЕ СПЕЦІА-
ЛІСТІВ, ГІДНИХ ЕПОХИ КОМУ-
НІЗМУ! СЛАВА ПЕРЕДОВІЙ
РАДЯНСЬКІЙ НАУЦІ!

ПРАЦІВНИКИ НАРОДНОЇ
ОСВІТИ! ПІДВИЩУЙТЕ ЯКІСТЬ
НАВЧАННЯ ДІТЕЙ, ВИХОВУЙ-
ТЕ ІХ В ДУСІ ПРАЦЬОВИ-
ТОСТІ, КОЛЕКТИВІЗМУ, ВІД-
ДАНОСТІ СПРАВІ КОМУНІЗМУ!
ЮНАКИ І ДІВЧАТА! НАПО-
ЛЕГЛИВО ВЧІТЬСЯ ЖИТИ І
ПРАЦЮВАТИ ПО-КОМУНІ-
СТИЧНОМУ!

ХАЙ ЖИВЕ СТВОРЕНА ЛЕНІ-
НИМ СЛАВНА КОМУНІСТИЧНА
ПАРТІЯ РАДЯНСЬКОГО СОЮ-
ЗУ!

(Із закликів ЦК КПРС
до 1 Травня 1964 року).

МИ—ПЕРШІ

Останній! Це слово часто можна чути на нашому курсі. Останні лекції, останні заліки, остання практика і останні «хвости». Незабаром державні екзамени. Всі ми чекаємо їх з тривогою і нетерпінням. Адже ми повинні показати, що п'ять років ми провели за студентською партією не даремно. Ми—перші. випускники вечірнього педагогічного факультету.

Багато було у нас хвилювань, тривог, навіть непорозуміння за п'ять років, але ми не жалкуємо, а часом навіть пишаємося цим, адже ми були першими. Наступні випускники підуть прокладеною нами дорогою.

Справді: нелегко було п'ять років підряд їздити вечорами в інститут, після роботи, знаючи, що дома на тебе чекає сім'я, діти. Однак ми не жалкуємо, вже тепер стає навіть сумно, що всьому цьому приходить кінець. Скільки спогадів!

Ми одержали тут багато. Ті, хто прийшов з педучилища, підвидив свою майстерність, зміцнив любов до роботи з дітьми, ми ж, в недалекому минулому випускники шкіл, тільки тут зрозуміли і полюбили працю вчителя. З подякою ми згадуємо багатьох викладачів, які навчили нас цієї любові. Вийшовши з інституту, ми довго будемо згадувати, з якою теплою і сердечністю ставилась до нас Галина Іванівна Савицька. Завжди у важку хвилину початкувального вчителя вона приходила на допомогу і словом і ділом. Недаремно ми називасмо її другою матір'ю. Вийшовши з інституту, ми не раз будемо звертатися до порад і настанов наших викладачів і методистів, які так багато зробили для того, щоб ми стали високоосвіченими спеціалістами, майстрами вчительської професії.

Н. ЗАВАЛІНА,
студентка V курсу.

ПЕРШОТРАВНЕВІ ПРАПОРІ

Ширше дорогу великому дневі!

Золото сонця у серце бери!

Знову весна розгорнула травневі

Світлі, як сльиво зірниць, прапори.

Стали під горді знамена мільйони,

Серце у серце, плече у плече.

Глянь на бульвари... Колони, колони,

Мов океан безбережний тече.

Білі ідуть, жовтошкірі і чорні,

Клятву їх слухає мати-земля:

— Мир ковалеві при світлому горні!

— Матері мир, що колише маля!

Заклик всевладний не спиниш у леті,

Сонце, своєї нам сили хлюпни!

Йде по планеті, йде по планеті

Свято надії, єднання, весни.

О. МЕЛЬНИК,

Кам'янець-Подільський педінститут.

М а й

Распахни все окна без опаски—

Дай простор бушующей весне:

Сколько в мире нежности и ласки,

Сколько обаянья в этом дне!

Убегай на улицы, где птицы,

Где вихрастый, детский хоровод,

Мягкий ветер трогает ресницы,

И земля вокруг радужно цветет.

Разбросавши волос шаловливо,

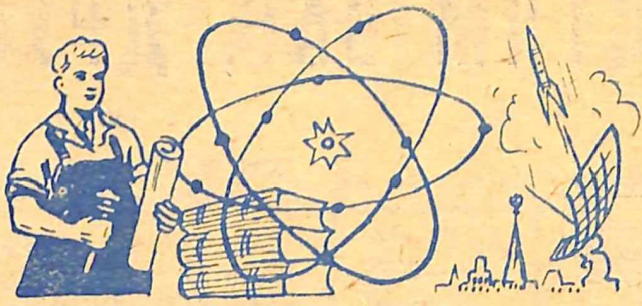
Щурясь от затейливых лучей,

Ощуты, как жизнь наша счастлива,

Стань мечтой и сердцем горячей!

В. БАБИЧ.

З А З В А Н Н Я

Школа юних математиків

Кафедра математичного аналізу і геометрії взяла почесне зобов'язання боротися за звання колективу комуністичної праці. У першотравневому номері нашої газети викладачі, аспіранти цієї кафедри поділяться результатами своєї праці, розкажуть про свої трудові досягнення. Надаємо їм слово. Віримо, що кафедра з честю виконає поставлені перед нею завдання, внесе гідний вклад у нашу спільну справу. Побажаємо їй нових і нових успіхів. З святом вас, дорогі товариші!

Великий, дружний колектив

Кафедра математичного аналізу і геометрії — великий і дружний колектив. У її складі працюють три доктори фізико-математичних наук, п'ять кандидатів наук, один старший викладач і чотири асистенти. При кафедрі є електронно-обчислювальна лабораторія, яку обслуговують десять працівників і дванадцять аспірантів. Такий склад кафедри в змозі успішно вирішувати завдання підготовки висококваліфікованих учителів математики середньої школи. Найвисті електронно-обчислювальної лабораторії дозволяє кафедрі готувати не тільки вчителів математики, але й програмування. В зв'язку з автоматизацією виробництва потреба в учителях програмування буде зростати з кожним роком. Вже тепер в ряді шкіл міст Москви, Ленінграда, Києва учні 9—11 класів навчаються професії програмування.

В зв'язку з ростом міжнародних зв'язків нашої країни виникла необхідність мати таких спеціалістів, які, добре знаючи свою спеціальність, володіють іноземною мовою. На фізико-математичному факультеті є спеціальність учителя математики з правом викладання математики англійською мовою. Студенти цієї спеціальності повинні слухати лекції з цілого ряду математичних курсів англійською мовою. Кафедра вживає заходів до того, щоб підготувати із свого складу таких товаришів, які б забезпечили читання таких курсів.

Весь склад кафедри активно веде науково-дослідницьку роботу в різних галузях математики. Досліди ведуться по теорії функцій, диференціальних рівнянь, лінійного і нелінійного програмування, обчислювальної математики, геометрії, алгебри і методики математики. За 1963 рік членами кафедри опубліковано 13 праць. Успішно ведуть дослідження по те-

Вже третій рік при кафедрі працює школа юних математиків. До неї приймають учнів 9—11 класів за рекомендаціями педагогічних рад, з числа тих, хто виявив математичні здібності. Заняття школи відбуваються один раз на тиждень по дві години.

У перший рік школа мала ще й клас з учнів 7—8 класів, але, як показав досвід, це виявилось нецільним.

У нашій школі учні поглиблено вивчають деякі теми з курсу елементарної математики, знайомляться з окремими питаннями вищої математики за програмою, за-

мах своїх дисертацій аспіранти третього року навчання В. Мельник, Т. Ізвєкова, М. Жолдак. Є всі підстави думати, що вони до моменту закінчення терміну перебування в аспірантурі завершать свої дисертації.

На повний розмах працює і електронно-обчислювальна лабораторія. Її склад оволодів новою для нього справою і вирішив ряд народногосподарських завдань, успішно веде роботу по навчанню студентів нашого інституту по спеціальності програмування. Лабораторія буде допомагати педвузам України у проведенні обчислювальної практики їх студентів.

Колектив кафедри вклучився у змагання за звання кафедри комуністичної праці і докладає всіх зусиль, щоб завоювати це звання.

Проф. М. О. ДАВИДОВ,
зав. кафедрою.

тверженою кафедрою. Одночасно діти розв'язують в інституті і дома окремі задачі підвищеної трудності. Така постановка роботи відточує здібності учнів, розширює їх математичний кругозір, розвиває культуру математичного мислення. Оскільки математичні здібності, як правило, проявляються рано (у 15—16 років), така спеціальна робота з більш здібними учнями є безперечно перспективною.

Учні вже опанували такі теми: «Елементи алгебри логіки», «Нерівності», «Елементи теорії границь», «Деякі цікаві задачі на побудову», «Елементи векторної алгебри». До кінця року вони розглянуть питання: «Розв'язання рівнянь третього і четвертого ступенів», «Геометричні перетворення», «Деякі питання програмування», «Наближені обчислення».

Учні школи юних математиків виявляють значний інтерес до навчання (навіть з великою неохо-

тою зустріли повідомлення про перерву на час шкільних канікул). Більшість з них регулярно відвідують заняття, засвоюють пройдений матеріал, розв'язують задачі. Проте з відвідуванням окремих учнів справа стоїть гірше. Так само спостерігається деякий відсів. У роботі школи беруть участь всі члени кафедри, в тому числі і аспіранти — в порядку громадського навантаження.

На одному з останніх засідань кафедри було ухвалено в цьому році відкрити два класи школи. З метою більшої систематизації роботи основним змістом програми першого класу визначено аналітичну геометрію і вищу алгебру, для другого — математичний аналіз. Буде також впорядкована робота з самостійного розв'язування задач. Кожного року відбуватиметься перевірка засвоєння відповідного матеріалу.

Доц. Я. ХРОМОЙ.

ЛАБОРАТОРІЯ ОБЧИСЛЕНЬ

За останні роки швидкодіючі електронні обчислювальні машини дістали широке застосування в різних галузях науки і техніки. Важко зараз назвати таку галузь знань, виробництва, де з успіхом не можна було б застосовувати обчислювальних машин. Машини використовуються в математиці і фізиці, в хімії і біології, в мовознавстві і літературі, в медицині і економіці, в автоматичному керуванні виробничими процесами, у військовій справі, в навчальному процесі і т. д.

Недалекий той час, коли кожна людина за середньою освітою мусить бути ознайомлена принаймні з основами програмування, з основними принципами дії швидкодіючих електронних обчислювальних машин. Елементи програмування ввійдуть в шкільний курс середньої школи поряд з іншими дисциплінами. Отже, уже сьогодні потрібно готувати вчительські кадри, які змогли б знайомити учнів середньої школи з дією обчислювальних машин.

Почесне місце в підготовці вчителів, знайомих з сучасними швидкодіючими електронними обчислювальними машинами і програмуванням на них, повинна зайняти обчислювальна лабораторія нашого інституту, в якій установлена електронна обчислювальна машина «Мінськ». Вона може розв'язувати будь-які задачі з будь-якої галузі знань (при наявності числового алгоритму розв'язання задачі) з швидкістю обчислень 2—3 тисячі арифметичних і логічних операцій в секунду.

В цьому навчальному році працівниками лабораторії з допомогою машини розв'язані задачі інститутів зв'язку, газу, проектного інституту, Київського університету ім. Т. Г. Шевченка на загальну суму біля 1600 крб. Серед цих за-

дач зустрічались такі, які розв'язувались протягом 1—2 хвилин (при розв'язуванні за допомогою напівавтоматів обчислювачу потрібно 3—4 дні). А задачі кафедри ядерної фізики КДУ ім. Шевченка вимагали понад 36 годин безперервної роботи машини. Для розв'язання цієї задачі без швидкодіючої електронної обчислювальної машини потрібно було б затратити 3—4 роки праці обчислювача.

В планах роботи лабораторії є і наукова тематика викладачів нашого інституту: проф. С. І. Зуховицького і доц. М. Я. Ляшенка з кафедри математичного аналізу та доц. В. П. Душенка з кафедри загальної фізики. Планується також і проведення експериментів з метою використання машини для програмованого навчання студентів та учнів.

В лабораторії зараз працює 10 співробітників. Це в основному випускники фізико-математичного факультету нашого інституту. В майбутньому склад лабораторії буде зростати в основному за рахунок випускників нашого інституту.

В лабораторії систематично працюють семінари для математиків та інженерів. В роботі семінарів, крім співробітників лабораторії, беруть участь аспіранти, студенти, вчителі с. ш. № 54. Крім того, наша лабораторія є базою для проходження виробничої практики учнів-програмістів 54-ї середньої школи м. Києва.

Лабораторію часто відвідують екскурсії учнів шкіл м. Києва, викладачі та студенти інших педінститутів, вчителі шкіл.

Роль лабораторії ще більше зростає в зв'язку з набором студентів, які готуватимуться по спеціальності вчителів математики і програмування.

М. ЛЯШЕНКО, А. САХНО.

На фото: ідуть заняття в обчислювальній лабораторії інституту. На цей раз її відвідали студенти-математики і аспіранти.

КОМУНІСТИЧНОЇ

Для народного господарства

Вже другий рік як при кафедрі математичного аналізу нашого інституту існують два щотижневих семінари, якими я керую: учбовий семінар з теорії функцій та науковий семінар з лінійного і нелінійного (коротше — математичного) програмування. В цих семінарах і зосереджується в основному наукова робота з теорії чебишевських наближень та математичного програмування.

У семінарі з теорії функцій активно працюють окремі співробітники та аспіранти кафедри, деякі студенти 2, 3 та 5-го курсів, а також співробітники деяких інших інститутів м. Києва.

У минулому році на цьому семінарі вивчалися головним чином питання конструктивної теорії функцій. У цьому навчальному році семінар присвячено вивченню диференціальних рівнянь з частинними похідними математичної фізики та

«некоректних» задач, що виникають у геофізиці та у газовій динаміці. Є підстави сподіватися, що до цих питань вдасться успішно застосувати деякі методи математичного програмування, які розробляються на семінарі з математичного програмування.

Отже, учбовий семінар з теорії функцій у деякій мірі виконує, за задумом керівника, роль джерела для підготовки з найбільш обдарованих і працездатних студентів та співробітників кафедри активних учасників наукового семінара.

Науковий семінар з математичного програмування присвячений як традиційним для нашого інституту задачам чебишевського наближення, так і тісно пов'язаними з ними задачами лінійного, опуклого та динамічного програмування. Ці задачі належать новій галузі математики, що дуже інтенсивно розвивається і має важливе

застосування (особливо в економіці).

Цей семінар давно перетворився у загальноміський, бо крім деяких співробітників та аспірантів нашої кафедри у роботі семінару беруть постійну участь зацікавлені співробітники НДІ автошляхового транспорту, КВІРТУ, інституту автоматики, технологічного інституту легкої промисловості, технологічного інституту харчової промисловості, Інституту кібернетики, інституту народного господарства, інституту цивільного повітряного флоту та ряду проєктних інститутів.

Семінар підтримує постійний контакт з кафедрою обчислювальної математики МДУ (з член-кореспондентом АН СРСР проф. Л. А. Люстерником), з лабораторією по застосуванню математичних методів у економіці Сибірського відділення АН СРСР, з інститутом кібернетики АН УРСР та з деякими іншими інститутами, зокрема з однією з кафедр університету у Врно, яку очолює проф. Л. Космак (він нещодавно приїздив до Києва та відвідав наш інститут).

З наукових досягнень учасників семінару відзначу лише такі: написано монографію «Лінійне та опукле програмування», яку видає ФІЗМАТГІЗ у цьому році; утворено новий метод для чисельного розв'язування задач чебишевського наближення у комплексній галузі; розроблено метод для розв'язування задачі опуклого програмування; розроблено метод для розв'язування важливої для практики задачі про оптимальний запуск деталей у виробництво; розв'язана та втілена у виробництво практична задача про оптимальне перевезення цегли у м. Києві, що дало велику економію; розроблено новий метод для розв'язування задачі чебишевського наближення неперервної функції поліномом та для розв'язування задачі лінійного програмування, коли обмеження задано неперервно; розроблено алгоритм для розв'язування задачі опуклого квадратичного програмування.

Зараз на семінарі вивчаються математичні задачі так званої системи PERT, яка досліджує можливість оптимально планувати виробництво, в якому кооперуються багато підприємств, а також вивчаються методи для розв'язування задачі про максимальний потік у мережі.

На досвіді роботи семінару зайвий раз впевнюємося у справедливості переконання славетного П. Л. Чебишева про те, що «сближение теории с практикой дает самые благоприятные результаты, и не одна только практика от этого выигрывает; сами науки развиваются под влиянием ее: она открывает им новые предметы для исследования или новые стороны в предметах, давно известных».

Проф. С. І. ЗУХОВИЦЬКИЙ,

Гурток математичної логіки

Гурток математичної логіки працює з 1958 року. В його склад входять студенти різних курсів. На засіданнях гуртка заслуховуються доповіді і виготовляються моделі (релейно-контактних схем), які знаходяться в математичному кабінеті. Щорічно члени цього гуртка виступають з доповідями на загальноінститутських конференціях, а кращі з цих доповідей виносяться на міські студентські конференції. Із числа членів гуртка декілька осіб присвятили себе математичній логіці, закінчивши аспірантуру з цієї спеціальності (Лосінська, Ковбасенко, Земляний). На сьогодні гурток нараховує в своєму складі 20 студентів. Темі для роботи гуртка добираються так, щоб у них відбивався зв'язок з питаннями математики середньої школи і вищої математики. Так, наприклад, метод повної математичної індукції, пряма, зворотна, протилежні теореми, необхідні і достатні умови, невизначені вирази, застосування безкінечно малих до деяких завдань геометрії і фізики — ці проблеми потрібні і важливі для середньої та вищої школи.

Однією з актуальних тем гуртка є вивчення деяких типів крайових задач. Вона має не тільки теоретичне значення, але й велике практичне застосування і вимагає від дослідників глибоких знань сучасного математичного апарату математичного аналізу, не кажучи вже про необхідність значних математичних здібностей. Результа-

ти, одержані за цією темою, винесені на наукову студентську конференцію. Серед студентів, що успішно працюють у цьому напрямі, варто відмітити Г. Баглія. Цій проблемі приділяє багато уваги наш колишній випускник, нині доцент кафедри М. Шкіль.

Успішно працює і гурток геометрії. Його тематика зв'язана як з питаннями викладання геометрії в середній школі (геометрії трикутника, метод повної математичної індукції, вектори геометрії в курсі середньої школи, геометричні перетворення і т. п.), так і з питаннями вищої геометрії (теорія паралельних від Евкліда до Лобачевського, узагальнення теореми Паскаля, теорія вурфів, теореми Коші, Штейніца, Миньківського, О. Олександрова, основні поняття топології тощо).

Гурток охоплює студентів II—III курсів відділу математики. Кращі його роботи були високо оцінені на інститутських наукових конференціях. Так, в 1963 році з дуже змістовними доповідями виступали студенти Козленко і Білик. Їх теми: «Узагальнення теореми Паскаля», «Побудова Штейнера».

При виготовленні сценарія навчального кінофільму з проєкційної геометрії брали участь І. Коцинський, Т. Пікалов.

Силами гуртка поповнюються і ремонтуються прилади математичного кабінету.

Доц. О. СЕРГУНОВА.

ОСТАННІЙ РІК

Аспіранти третього року навчання завершують свою роботу над дисертаціями. Робота Т. Ізвеквої присвячена питанням катодного захисту трубопроводів від корозії. Вона знайде своє застосування на практиці. Аспірант М. Жолдак працює над деякими питаннями теорії чебишевських наближень. Тема В. Мельника — теорема таубероваго типу. Важливість цих тем не викликає сумніву.

Велику допомогу в роботі над темами подають нам наші

наукові керівники проф. М. Давидов, проф. С. Зуховицький та старший науковий співробітник інституту кібернетики АН УРСР В. Остапенко. Кафедра створює нам всі умови для роботи у проведенні педагогічної практики.

Закінчуючи аспірантуру, ми з нетерпінням чекаємо початку нашої педагогічної діяльності.

Аспіранти кафедри математичного аналізу та геометрії.

На фото: аспіранти Т. Ізвекова та М. Жолдак за роботою.

Кваліфіковано, вимогливо

Для того, щоб студенти успішно працювали самостійно, вони повинні бути зацікавлені предметом. А це можливо при тій умові, коли сам викладач вкладає в нього душу першовідкривача — і на лекціях, і на семінарах, і на практичних заняттях.

При самостійній роботі студенти зустрічаються з багатьма труднощами. Тут і невміння добре вести свої конспекти, і недовідання роботи над книгою. Часто вони, особливо першокурсники, недооцінюють значення послідовності доказів, точності визначень математичних теорем. Відомо, що з пісні слова не викинеш. Так і в теоремі. Одно пропущене слово може докорінно змінити її зміст або й приведе до того, що вона зовсім втратить будь-який смисл. На все це треба звернути увагу напередодні екзаменів, на консультаціях і колоквіумах. Тут студент вперше знайомиться з рівнем вимогливості викладача на екзаменах (яка, таким чином, не буде для нього несподіваною на екзамені). Тут стають зрозумілими недоліки роботи кожного, помилки, а також прогалини у оволодінні курсом. Суворий контроль за

виконанням домашніх завдань, за відповідями на практичних заняттях стимулюють студентів до самостійної роботи. Особливо велика роль у цьому консультацій. Зрозуміло, що вони повинні бути систематичними. Треба навчити студентів приходити на консультації з конкретними питаннями, з тим, чого вони не зрозуміли. Коли ж студент просить довести ту чи іншу теорему, це свідчить, що самостійно він не працює. На консультації це повинно бути повторення лекцій, хоча найскладніші теореми можна тут пригадати. Інша справа, коли студент просить вяснити те чи інше питання в самому доведенні. У такому випадку колективна консультація перетворюється в індивідуальну, що дає найбільший ефект. Зрозуміло, що викладач не повинен залишати без відповіді жодне запитання студентів.

Якщо студенти будуть захоплені предметом, знатимуть, що їм завжди забезпечена кваліфікована консультація, а на екзаменах — висока вимогливість викладача і об'єктивна оцінка їх знань, самостійна робота буде йти успішно.

В. о. доц. З. МАЗУРМОВИЧ.

Підвищуємо ідейний рівень

Члени нашої кафедри, проводячи в життя рішення партії і уряду, ні на хвилину не забувають про підвищення свого наукового і ідейно-політичного світогляду. Про це свідчить хоча б той факт, що кожен член кафедри охоплений тим чи іншим видом системи політичної освіти, бере участь у роботі семінару по вивченню марксистсько-ленінської філософії, то семінару з міжнародних відносин, то відвідує вечірній університет марксизму-ленінізму тощо. Так, на заняттях філософського семінару члени кафедри М. Давидов, Я. Хромой, З. Мазурмович, В. Котлова, Л. Можарівська і ін. виступають з доповідями, повідомленнями, беруть участь у обговоренні. Наприклад, жваву дискусію викликав виступ М. Давидова на тему «Про математичні нескінченності». Не менш активно працює і семінар з питань міжнародних відносин, де зараз іде вивчення матеріалів Грудневого Пленуму ЦК КПРС. Нещодавно там було заслухано цікаву доповідь О. Сергунової. Деякі з учасників цього семінару ще раніше закінчили вечірній університет марксизму-ленінізму. Тепер його також відвідують кілька членів кафедри.

Доц. М. ШКІЛЬ.

Михайло КЛИМЧУК

Дичка

(Вчителю П. Т. Казьміруку)

Все життя тягнулась за людьми,
Того й гілля колоче і покручене.
Хтось замість прищепити — надломив,
Зрослась і знову розквіта під кручами.
Природа руки простяга людині:
Лісів обійми, білих гір розмах.
Цвітуть сади, мов пісня лебедина
Садівників, яких давно нема.
Лиш народившись, вже сміються діти,
І вгору тягнуться, мов дичка біля скель.
Мабуть, найважливіше в світі — вміти
Прищеплювати прекрасне і людське.

Моя любов

Чую:
Кличуть мене поїзди
Знов до рідного дому.
Ось приїду;
Наношу з криниці води
Повну діжку дубову.
І Десні поклонюся знов;
А під зоряний вечір
Запалає
Моя любов,
У калину зачлечана.
Забринить
У гіллі яворин
На бентежній
Мелодії вітру.
...Мені скажуть,
Що в тебе вже син,
А я й досі
Броджу по світу.
Мені скажуть,
Що твій чоловік
Збудував

І комору, і хату.
Ну, а я почувати звик
Із братами
В робочих палатках.
Пам'ять серця
Жорстока, авжеж...
Її носять
Довіку люди,
Та калиною
В згадці цвітеш —
І нехай,
Виривати не буду.
А якщо я
На вітрі згорю —
Голубої
Чи хмарної днини.
То засвітять друзі
Мої
Зорю
Наді мною
Калинову!

Василь ЧУХЛІБ

Україні

Я дивлюсь з твої очі, як в сині легенди.
В голос пісні вслухаюсь і кану у ньому.
Я вдихаю твій запах в бентежні легені —
Запах цвіту і вітру в степу весняному.
Я прийшов у твій світ зозулино-відлунний,
В твою долю, в Дніпрових освячену бризках.
Ти така поетична, як перший цілунок,
І прозова, як хліба гарячого присмак.
Де б не був я, які б не сходили континенти,
Не забуду до тебе доріжку квітчасту.
Я дивлюсь в твої очі, як сині легенди,
В них мое тополине незраджене щастя.

Анатолій РУДЕНКО

Варвара ГРИНЬКО

БІЛЬ СЕРЦЯ

Я знаю зиму неситу,
Патронами підперезану.
Смертю сіяла, як кризь сито.
Кров'ю плакала, як береза.
І падали жовті сніги,
Блакитні, червоночорні
І сльози, як краплі із стріх,
І ноги сестер, як човгні...
Я знаю. Колочі сніги!
А вам вони вічно-білі?
Я знаю смертей стоги —
Мене пересмикує білло!!!
Я бачу людські сліди —
Ішов по них воїн-син.
Ти тільки за ними веліди:
Дві милиці?! Чобіт — один...
Дві милиці — чобіт правий!
Сам, наче сніг посивілий.
Хлібом дівиси кривавим —
Сьогодні — чоботом лівим!
Правий чобіт він сам надів
(Завжди купував він пару),
Лівий чобіт дружку вділив —
Гордому дядьку Захару.
Ділили цигарку в окопі,
Читали одного листа,
Ділили баклагу окропу;
Двох патронів собі — із ста...
Спитайте: — Сніги голубі?
Не скажуть солдати бувалі.
Зійшлися, немов голуби —
Ділять на літо саудалі.
— Дядьку!
— Де їх помічено?
— Одного під Житомиром!
— Дядьку!
— Де їх скалічено?
— Там, де щастя йде
по миру!

Без очей хтось слипкуючись,
Не шукав шляху легкого,
Ишов в атаку, силкуючись
На фронтах сорок першого.
Закосичена миром зима
Нехай порох зміта, нагани,
Хай без милиць іде сама,
У чоботях двома ногами.

ВОКЗАЛИ

Мов дужий трансформатор,
Вокзал гуде, дрижить.
Йому ж назустріч транспорт
Біжить, біжить, біжить.
Густим наліті шумом,
Зітхають поїзди.
В Москву, Орел, Батумі
Спішать, спішать завжди.
Все місто, ніби птиця,
Грудьми прикрила ніч,
Та все ж мені не спиться,
Не знаю, в чому річ.
Виморгують навколо

Реклами золоті,
І весь перон рікою
Кипить у тісноті.
У безкінечну нитку
Годинник в'яже час.
Тут тільки б не спізнитись,
Коли пора стрічатись.
Чеканням дишуть зали,
Мов вулики гудуть.
Люблю життя вокзалу,
Де плачуть, мріють, ждуть.

Микола ГУМЕНЮК

ДОСУДИЛИСЯ

(За народними мотивами)

Сусід Панько Сорокопуд
Подав на суд
Свого сусіда Фокія Зозулю
За те, що той йому підніс
Під самий ніс
Та ще й прилюдно дулю.
І хто б подумав міг?
Піднявся загальний сміх.
Таку образу
(Він мало не зомлів)
Панько в житті
не мав ні разу.

Тому волів
Скоріш кризь землю
провалитися,

Аніж із соромом
мириться.
Змарнів і схуд.
Аж ось і розпочався суд.
— Нічого дуля та не
значить, —
Панькові став суддя
тлумачить, —
Не варт її держати в голові!
— Не варт! — Панько
здурів неначе, —
Так нате вам аж дві!

Ганна ЗРАЛКО,
студентка-заочниця.

...А практика — золото!

(Літфаківцям-третьокурсникам)

І ось ви — практиканти. Бо ж
кажуть: наука — срібло, а прак-
тика — золото. Перші уроки.
Перші... Це — як перший про-
лісок, як перше «мамо», як
перше цвітіння вишеньки... І
скільки переживань, тривог, на-
дій!

Да-а. Це не нашу варити.
І лячно, і гордість проймає, і —
аж не віриться. Таке! Вчора і
самі були учнями і зараз —
достеменні тобї вчителі. Вже й
величають вас — Олександр
Петрович, Надія Григорівна...
Чи жарти?!

А розмов опісля:

— Чесне слово, я не чув, що
розповідав, — признається Пет-
ро. — Голова в тумані, класу
не бачу.

— Мені дали тільки одне за-
уваження, — усміхається Ві-

тя, — урок провів на високому
рівні, але занадто багато ходив.
— На мою психіку, — озви-
вається Галя, — чомусь нега-
тивно впливає присутність ме-
теориста студентів. Трішечки
розгублююсь...

— А Рита погоріла. — ки-
дає Василь. — Читала з кон-
спекту. Літератор називається.
— Друзі! — радіє Ліда. —
Перший урок — це найщасли-
віший день в моєму житті. Зда-
валося, я не говорила, а співа-
ла чарівну мелодію.

...Слухаєш і хвилюєшся.
Адже ж незабаром і ми будемо
отакечки — і радіти і «горі-
ти»...

А покищо — бажаємо вам,
друзі дорогі, — учить, учите-
ся! Ми щиро заздимо вам!

А. ГУСАК.

НАРОДНА ХОРОВА...

Самодіяльна народна хо-
рова капела... Осмислюючи
ці слова і уявляючи весь
колектив, який носить це
почесне звання, я мимоволі
зв'язую його з людиною, яка
беззмінно керує ним на про-
тязі кількох років. Я маю на
увазі Олександра Юрійовича
Петровського.

Всі п'ять років існування
капели — це роки творчих
пошуків, наполегливої праці
з метою підвищення вико-
навської майстерності та
збагачення репертуару. І літ-
чиких знань вижджала

якщо вас цікавлять резуль-
тати, будь ласка, ось деякі
з них.

За цей час капела дала
понад сто концертів у
м. Києві, військових части-
нах, неодноразово виступала
перед студентською молоді-
дю і громадськістю столиці
в садах, парках у супроводі
Державного симфонічного
оркестру УРСР. Хорова ка-
пела на запрошення Всесо-
юзного товариства по роз-
повсюдженню наукових і по-
року на міжвузівському кон-

курсі, присвяченому 120-річ-
ю з дня народження діяльної народної хорової
капели.

М. В. Лисенка, капела та-
кож завоювала 1 місце. І, на-
решті, останній успіх: на
конкурсі до 150-річчя з дня
народження Т. Г. Шевченка
капела знову стала лауреа-
том. За виконавську май-
стерність та активну творчу
роботу по обслуговуванню
трудящих Президія Україн-
ської республіканської Ради
профспілок своїм рішенням
від 19 грудня 1963 року при-
своїла хоровій капелі нашо-

го інституту звання само-
діяльної народної хорової
капели.

А кілька днів тому капела
повернулася з своєї подоро-
жі у Вільнюський та Шяу-
ляйський педагогічні ін-
ституту. Там вона дала та-
кож кілька концертів напе-
редодні 1 травня.

М. СЬОМКА.

На фото: виступає само-
діяльна народна хорова ка-
пела нашого інституту.

